

#Trobadadeprofit El món local per un ciclesostenible dels aliments. Del malbaratament a l'aprofitament

EL VALOR DELS ALIMENTS

#pladeprofit

14 de novembre de 2019

 Generalitat de Catalunya
Departament de Territori
i Sostenibilitat

 Agència de
Residus de
Catalunya

Guillaume Gomez
Cap de cuina del palau presidencial de l'Elisi

**Cuinar és un acte polític, però consumir també:
menjar és un acte tan polític com votar. Vostè tria
amb cada plat una manera d'entendre un país, la seva
producció, el medi ambient, la cultura i la
globalització.**

El malbaratament alimentari...

Què és el malbaratament alimentari?

Aliment: qualsevol substància o producte destinats a ser ingerits pels éssers humans o amb probabilitat raonable de ser-ho, tant si han estat transformats com si no

(Art. 2 [Reglament \(CE\) No 178/2002](#))

Residus alimentari: tots els aliments que s'han convertit en residus.

(Art. 3 4) bis [Directiva \(UE\) 2008/98/CE](#))

Malbaratament alimentari: les parts comestibles dels aliments que esdevenen residus alimentaris.

Pèrdua alimentària: les parts comestibles dels aliments que queden a l'explotació mateixa, ja siguin reincorporades al sòl o utilitzades per fer compostatge in situ.

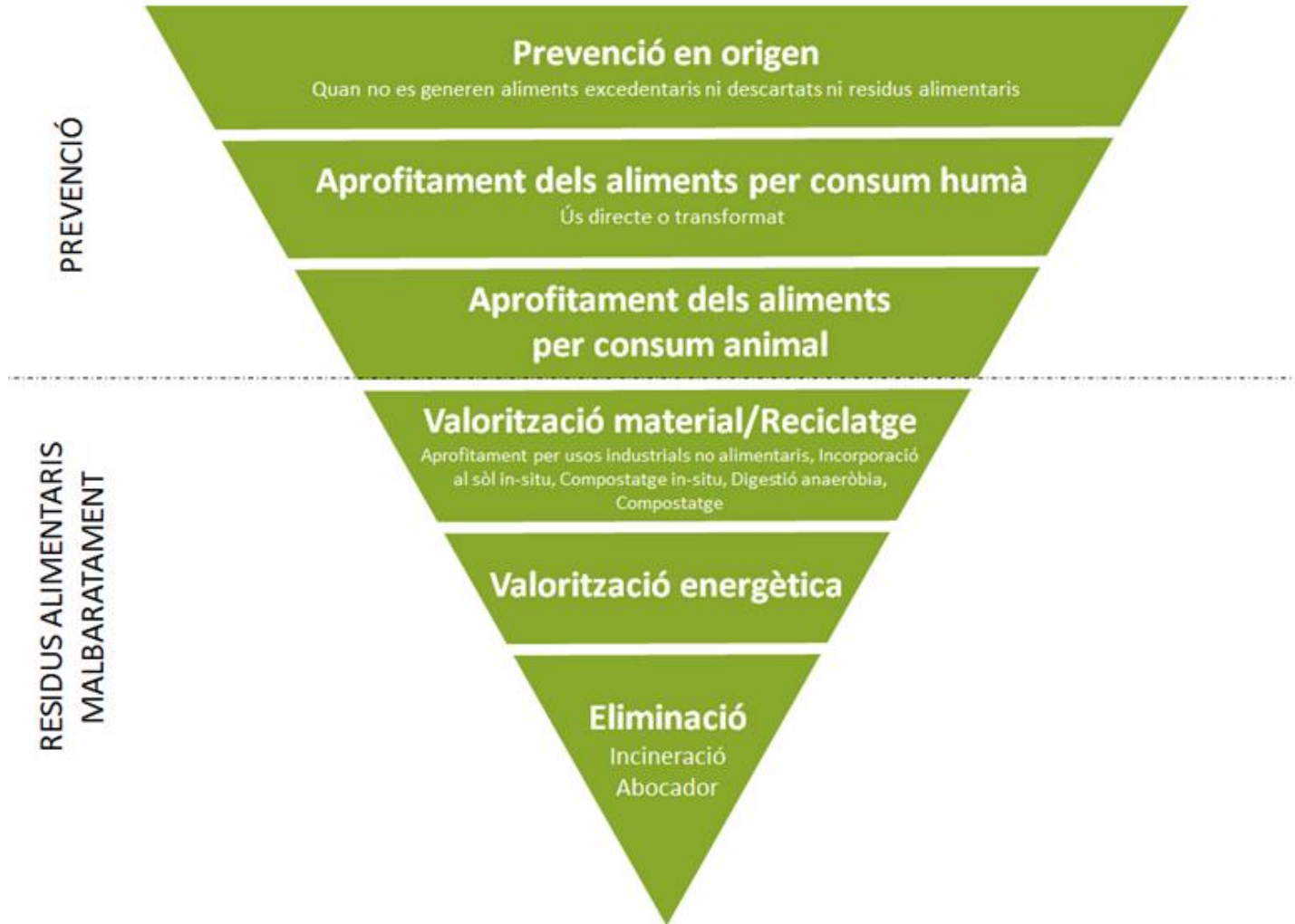
Aproximacions i marcs de referència

- Seguretat alimentària
- Ús eficient dels recursos i reducció de residus

OBJECTIU 12.3. Per a 2030, reduir a la meitat el desaprofitament d'aliments *per càpita* mundial en la venda al detall i a nivell del consum, així com les pèrdues d'aliments a les cadenes de producció i distribució, incloses les pèrdues postcollita.

Jerarquia de recursos i residus alimentaris

Font: elaboració pròpia de l'ARC en base al WRAP

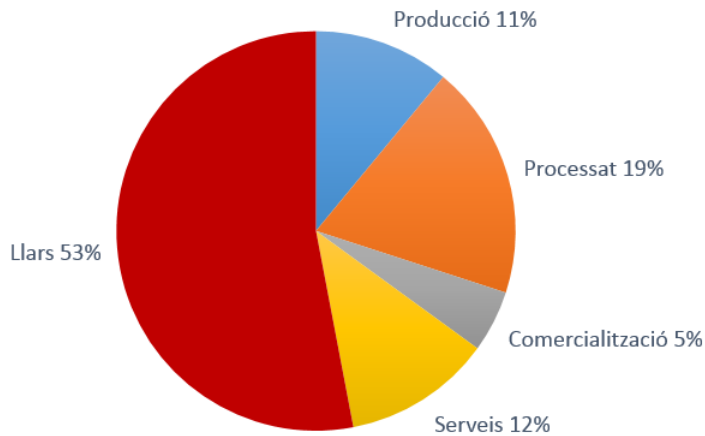
Quantificació del malbaratament alimentari

La [FAO](#) estima que les pèrdues i el malbaratament alimentari suposen un terç de la producció mundial d'aliments ([Gustavsson, 2011](#))

A la [Unió Europea](#), cada any es malbaraten 88 milions de tones d'aliments, amb un cost associat de 143 bilions d'euros. Aquesta quantitat equival a uns 173 kg/persona i al 20% de la producció alimentària total ([FUSIONS, 2012](#)).

L'[Agència de Residus de Catalunya](#) va quantificar el malbaratament a casa nostra: les llars, els comerços i la restauració generen unes 262.000 tones de malbaratament cada any o, el que és el mateix, uns 35kg/persona ([ARC, 2011](#)).

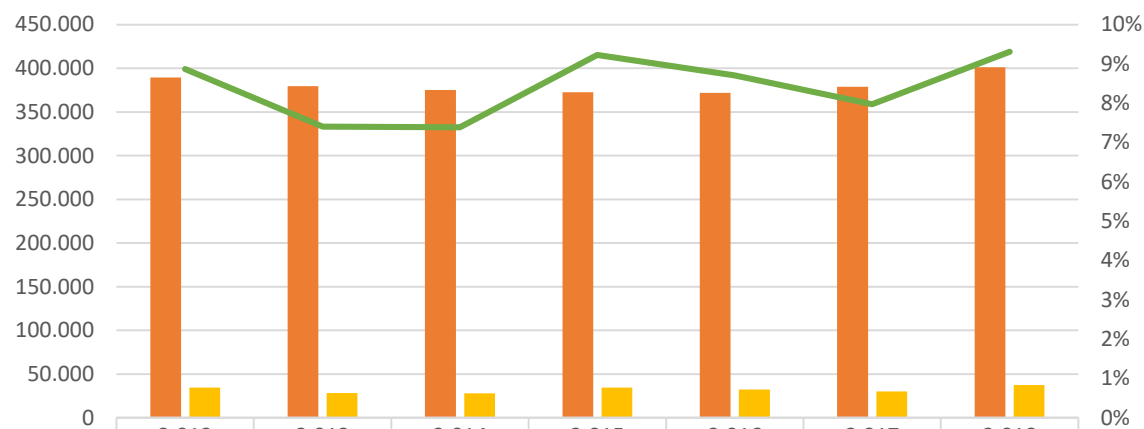

[FUSIONS, 2012](#)

Caracteritzacions sistemàtiques del MA als circuits de recollida selectiva de la fracció orgànica dels residus municipals (FORM)

MALBARATAMENT ALIMENTARI ALS CIRCUITS DE RECOLLIDA SELECTIVA DE LA FRACCIÓ ORGÀNICA DELS RESIDUS MUNICIPALS

Recollida selectiva FORM bruta (tones)	389.242	379.685	375.262	372.574	371.697	378.943	401.170
Malbaratament alimentari (tones)	34.532	28.078	27.716	34.410	32.375	30.202	37.349
% Malbaratament alimentari total (sobre tones brutes) mitjana aritmètica (1)	8,87%	7,40%	7,39%	9,23%	8,71%	7,97%	9,31%

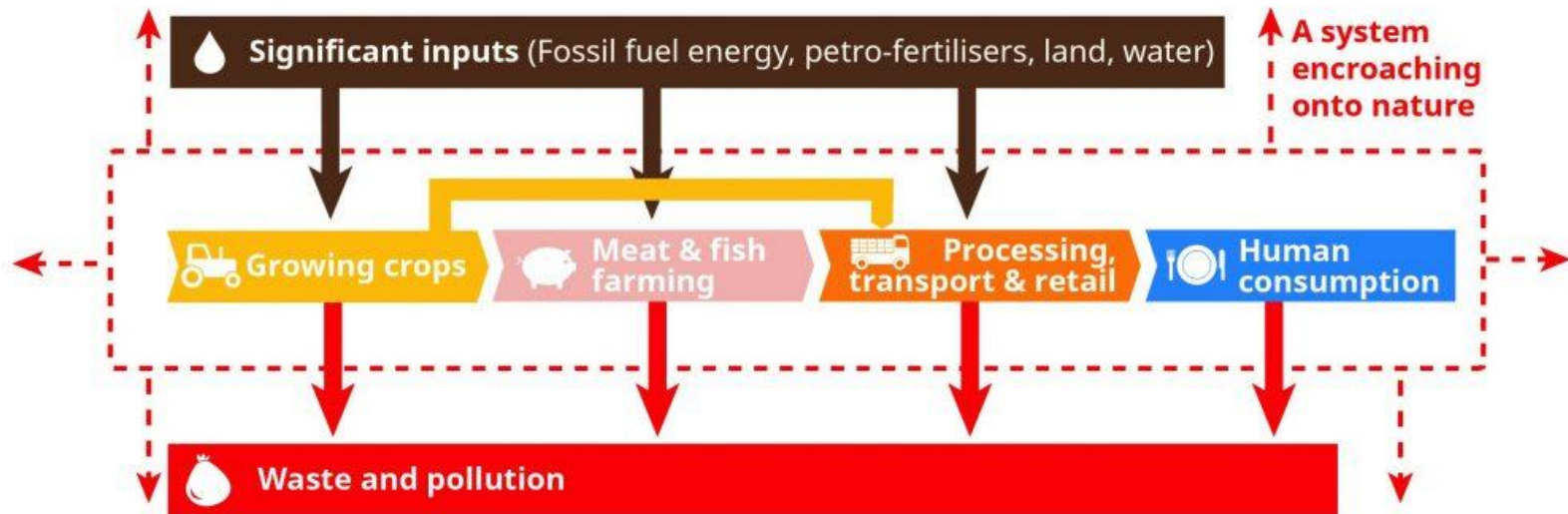
Recollida selectiva FORM bruta (tones)

Malbaratament alimentari (tones)

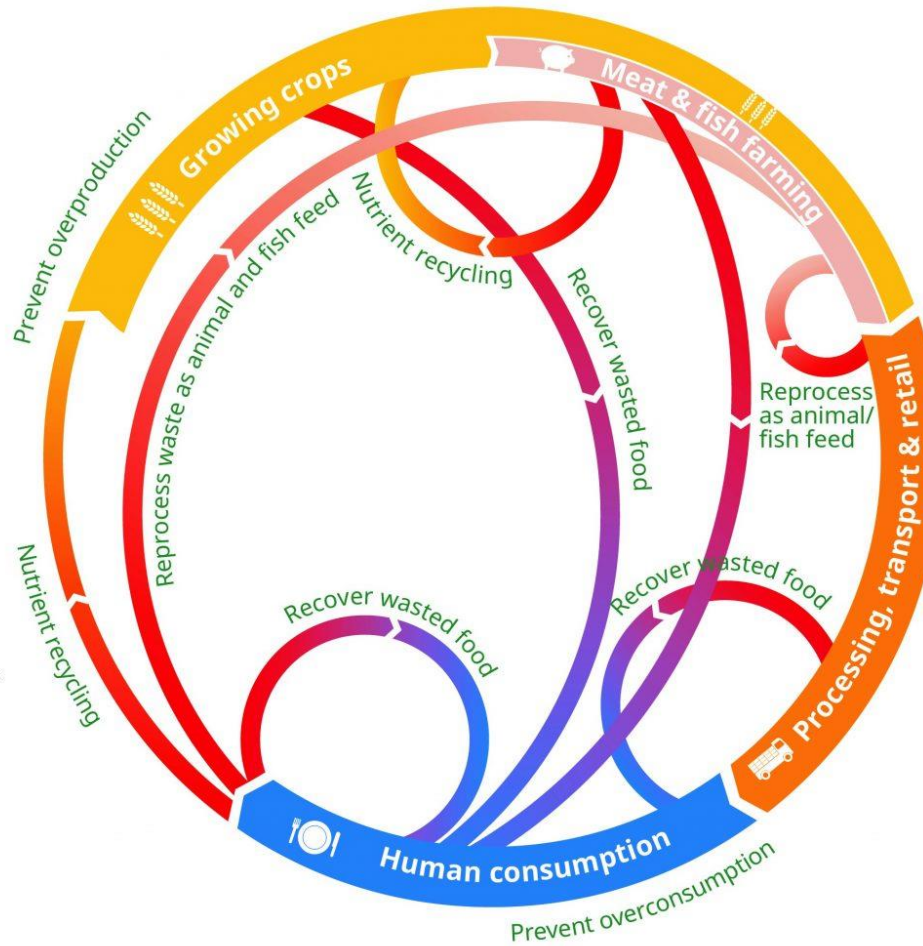
% Malbaratament alimentari total (sobre tones brutes) mitjana aritmètica (1)

Models de producció i consum

Models de producció i consum

Font: <https://feedbackglobal.org/building-better-food-system/>

#pladeproofit

- Desenvolupat en el marc del projecte Interreg Europe ECOWASTE4FOOD
- Catalunya hi participa després de gairebé 10 anys impulsant projectes (entitats, administracions, empreses, universitats)
- Parteix de la identificació d'eco-innovacions en un procés d'intercanvi i aprenentatge entre 7 regions i ciutats europees
- Elaborat pel Comitè estratègic en un model de governança compartida: 47 organitzacions amb la coordinació de l'Agència de Residus de Catalunya
- Vol donar resposta a 6 reptes compartits per prevenir el malbaratament

COMITÈ ESTRATÈGIC CATALÀ

Generalitat de Catalunya

- D. de Territori i Sostenibilitat – Agència de Residus de Catalunya
- D. d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació
- Departament de Salut – Agència Catalana de Seguretat Alimentària
- D. de Treball, Afers Socials i Famílies
- D. d'Empresa i Coneixement – Agència Catalana de Consum, ACCIÓ
- D. d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i
- Transparència – Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible
- D. de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda

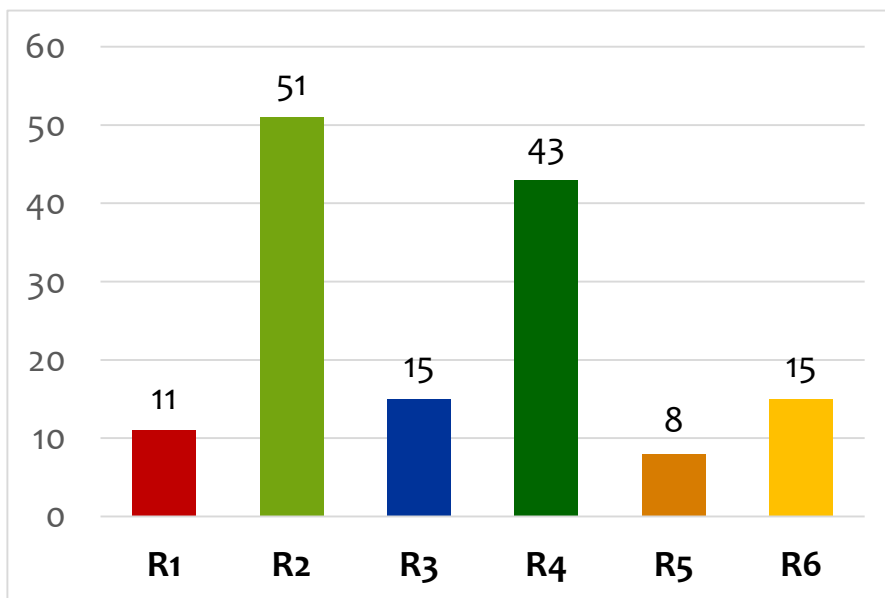

OBJECTIU DEL PLA D'ACCIÓ

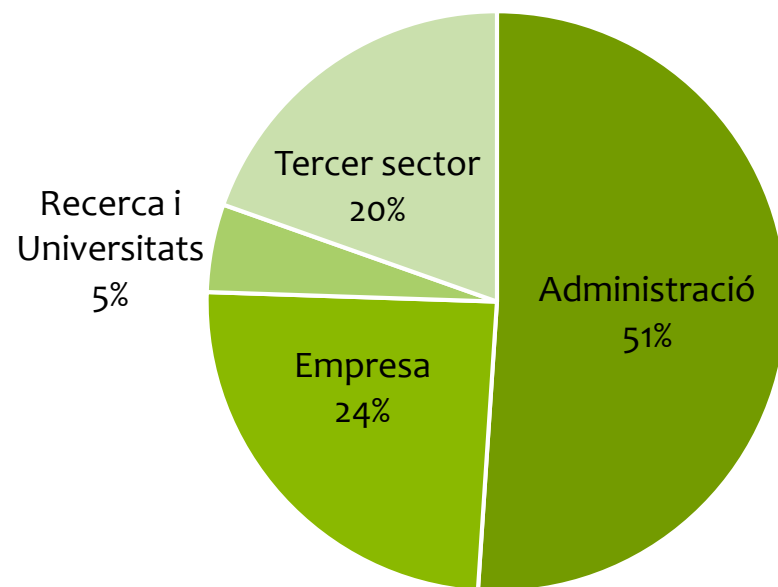
Reduir el malbaratament alimentari a Catalunya en tots els sectors de la cadena alimentària, potenciant la prevenció en origen i incrementant l'aprofitament.

Marc de treball comú per **orientar i facilitar** el desenvolupament d'accions per promoure l'aprofitament a partir d'un model de governança en xarxa.

#PLADEPROFIT EN XIFRES

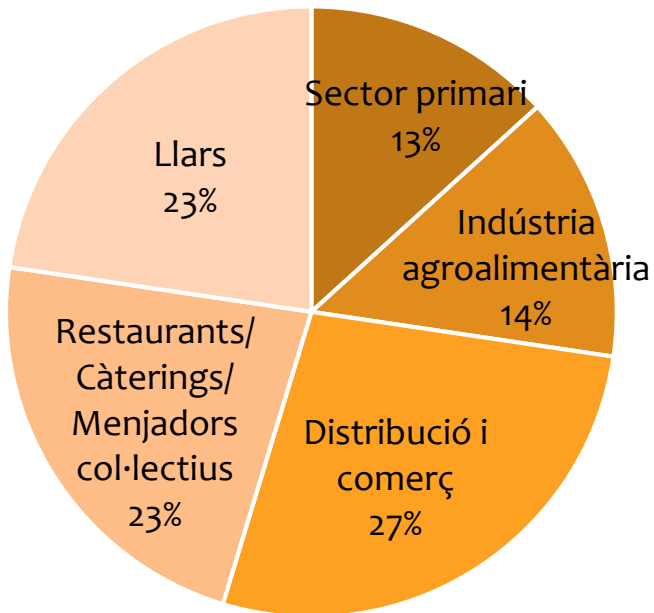

1. PROJECTES PER REPTE

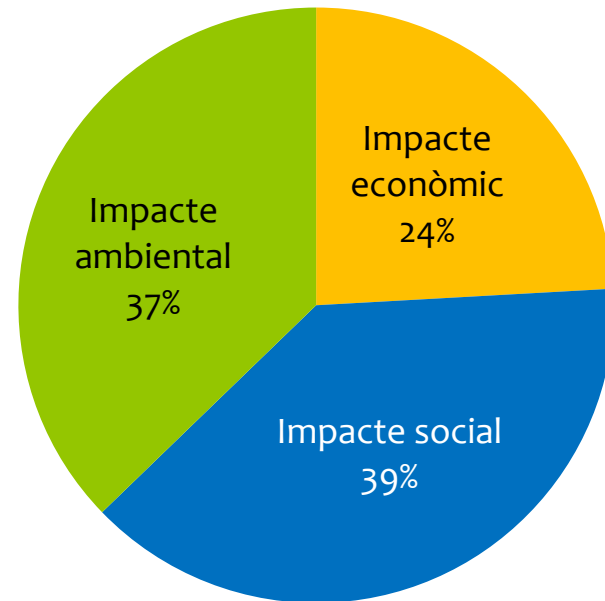

2. IMPULSORS DELS PROJECTES

#PLADEPROFIT EN XIFRES

3. PROJECTES PER SECTOR DESTINATARI

4. IMPACTES DELS PROJECTES

REPTES DE LA PREVENCIÓ DEL MALBARATAMENT

R1. Generar **CONEIXEMENT** per comprendre el fenomen del malbaratament alimentari i la seva evolució en el context del sistema alimentari.

R2. **SENSIBILITZAR, EDUCAR I CAPACITAR PER A L'ACCIÓ** en la prevenció del malbaratament alimentari.

R3. Impulsar accions per a la **PREVENCIÓ EN ORIGEN** del malbaratament evitant la generació d'aliments descartats al llarg de tota la cadena alimentària.

R4. Impulsar accions per a la **RECUPERACIÓ I L'APROFITAMENT** dels aliments descartats donant prioritat al consum humà.

R5. Desplegar un model de **GOVERNANÇA** basat en la coordinació entre els agents de la cadena alimentària per actuar a escala de sistema alimentari.

R6. Promoure un **MARC NORMATIU** que augmenti i acceleri l'impacte de les accions.

ACCIONS

REpte 1. CONEIXEMENT

1.1 Realitzar estudis sobre malbaratament alimentari

11 projectes

- Diagnòs al sector primari i agroalimentari (DARP-ARC)
- Caracterització del malbaratament a la fracció orgànica i el rebuig dels residus municipals (ARC)
- Adoptar la metodologia UE

ACCIONS

REpte 2. SENSIBILITZACIÓ PER A L'ACCIÓ

- 2.1 Realitzar programes educatius i activitats dirigides als infants i joves
- 2.2 Organitzar campanyes i actuacions per al públic general
- 2.3 Realitzar formacions i promoure bones pràctiques en sectors professionals
- 2.4 Divulgar informació sobre el valor dels aliments i la prevenció del malbaratament alimentari
- 2.5 Organitzar jornades de reflexió i debat
- 2.6 Convocar premis per reconèixer iniciatives destacades

51 projectes

- Som gent de profit <https://sommgentdeprofit.cat/>
- Accions a les escoles
- Jornades tècniques i de formació professional
- Creació de premis

ACCIONS

REpte 3. PREVENCIÓ EN ORIGEN

- 3.1 Crear guies i codis de bones pràctiques per prevenir el malbaratament alimentari en origen
- 3.2 Realitzar projectes de prevenció en origen del malbaratament alimentari

15 projectes

- Guia per a la implantació d'un pla de prevenció i reducció de les pèrdues i el malbaratament alimentari a les empreses agroalimentàries
- Integració a la contractació pública, els sistemes de gestió ambiental, els distintius de garantia de qualitat ambiental
- Prevenció a hospitals a partir del cas del Trias i Pujol, a la restauració col·lectiva, a la indústria agroalimentària

ACCIONS

REpte 4. APROFITAMENT DELS ALIMENTS

43 projectes

- 4.1 Editar guies i codis de bones pràctiques per aprofitar els aliments
- 4.2 Impulsar actuacions per aprofitar els aliments per a ús humà
- 4.3 Innovar en l'aprofitament dels aliments i en la generació d'oportunitats de negoci
- 4.4 Generar simbiosis empresarials per incrementar l'aprofitament dels aliments

- Promoure l'espigolament
- 22 projectes per a redistribució per consum humà
- Centre d'aprofitament dels aliments a Mercabarna
- Súpermercat Debonprofit
- Creació d'un snack de fruita dolça

ACCIONS

REpte 5. GOVERNANÇA

- 5.1 Posar en marxa la Comissió de Malbaratament i Sostenibilitat dins del Consell Català de l'Alimentació
- 5.2 Donar continuïtat al Comitè Estratègic Català del projecte Ecowaste4food durant la implantació del Pla d'acció
- 5.3 Treballar la prevenció del malbaratament amb plataformes sectorials

8 projectes

P5.3.2 Crear una comissió de coordinació de les accions de prevenció del malbaratament alimentari entre la Generalitat de Catalunya i el món local

ACCIONS

REpte 6. NORMATIVA

- 6.1 Desenvolupar instruments legals
- 6.2 Utilitzar instruments econòmics i fiscals

15 projectes

- Llei de reducció del malbaratament alimentari
- Transformar Catalunya, millorar el món. Agenda 2030
- Declaració de Castellar del Vallès
- Ajuts i subvencions

Més informació

Generalitat de Catalunya
Agència de Residus de Catalunya

Inici | Agència | Àmbits d'actuació | Consultes i tràmits | Actualitat | Contacte

Àmbits d'actuació > Prevenció > Malbaratament alimentari

Malbaratament alimentari

El malbaratament alimentari són aquells aliments que, tot i ser segurs i nutritius per a les persones, es descarten o es destinen a usos diferents de l'alimentació humana o animal al llarg de tota la cadena alimentària. Quan els aliments romanen a l'epilòptic agrícola i es reincorporen al sòl o són compostats in-situ parlem de pèrdues alimentàries.

El Parlament i el Consell Europeu estipulen que els residus alimentaris són "tots els aliments que s'han convertit en residu", entenent per aliment el que es determina al Reglament (CE) n.º 178/2002. Ho fan a través de la Directiva (UE) 2018/851 de 30 de maig per la qual es modifica la Directiva 2008/98/CE.

Quantificació	Pla de prevenció del malbaratament alimentari	Iniciatives de profit
Som gent de profit	Recursos	Ajuts

- Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació
- Agència Catalana de Seguretat Alimentària
- Departament de Treball, Afers Socials i Famílies
- Normativa
- Comissió Europea
- Organització de les Nacions Unides per a l'Alimentació i l'Agricultura (FAO)
- Proposició de llei sobre la reducció del malbaratament alimentari

http://residus.gencat.cat/ca/ambits_dactuacio/prevencio/malbaratament_alimentari/

SOM GENT DE PROFIT

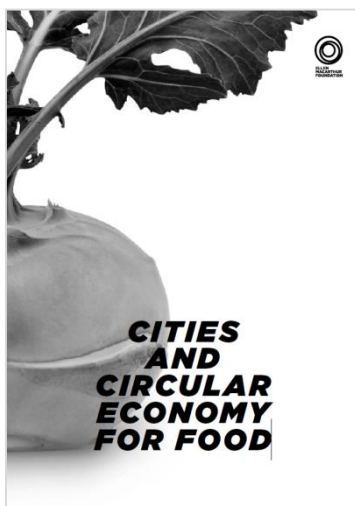
QUI SOM? | BINES | CONSELLS | ACTIVITATS | RECEPTES | BLOG | ENLLAÇOS

EVITEM EL MALBARATAMENT ALIMENTARI

El malbaratament d'aliments és un fenomen global que també afecta casa nostra. Sigam responsables a l'hora de comprar, cuinar, conservar, menjar i llençar els residus que generem.

[MÉS INFORMACIÓ](#)

<https://somentdeprofit.cat/>

<https://www.ellenmacarthurfoundation.org/our-work/activities/cities-and-circular-economy-for-food>

Generalitat de Catalunya
Agència Catalana de Seguretat Alimentària

Inici | L'Agència | Seguretat alimentària | AZ | Publicacions | Actualitat | Contacte

Lluita contra el malbaratament d'aliments

El malbaratament alimentari és el menjar que es perd o es llença al llarg de tota la cadena alimentària, és a dir, des del camp a les llars. És estimat que, anualment, es malbarquen 200.000 tones d'aliments a les llars, restaurants, bars, serveis d'atipats i comerços catalans.

A Catalunya es llença 262.471 tones d'aliments sòlids que es podrien haver aprofitat. Aquesta xifra equival a 34,9 kg de residus per habitant i any. El 50% del que es llença es genera a les llars. Amb aquesta quantitat es podria alimentar mig milió de persones durant tot un any.

La indústria alimentària, els comerços i les activitats agrícoles generen més aliments accidentats dels que poden comercialitzar per diverses raons: defectes d'emballament, data de consum a punt d'expirar, sobreproducció, sobrecomanda, dificultat per prevenir la fermentació, dificultat per comercialitzar aliments que són defectuosos de qualitat, etc.

Cal lluitar contra el malbaratament alimentari com una forma de fomentar la sostenibilitat ambiental en totes les etapes de la cadena alimentària.

Des del mes de Lluita contra el Malbaratament d'aliments, Agència Catalana de Seguretat Alimentària inicia i promou accions dirigides a garantir la seguretat alimentària en la donació i aprofitament dels aliments.

Destaquem

- Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació
- Agència Catalana de Seguretat Alimentària
- Agència de Residus de Catalunya
- Organització de les Nacions Unides per a l'Alimentació i l'Agricultura (FAO)
- Comissió Europea

<http://acsa.gencat.cat/ca/detall/article/Lluita-contra-el-malbaratament-daliments>

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació

Inici | Departament | Àmbits d'actuació | Tràmits | Serveis | Actualitat | Contacte

Malbaratament alimentari

Què és el malbaratament alimentari?
El malbaratament alimentari és l'ús que es fa dels aliments que no són aptes per a la ingesta humana.

Bines per a la reducció
Bines d'atipats, gresos de restes, aplicacions web, projectes i iniciatives.

Documents d'interès
Document d'interès, organitzacions relacionades, infografies i vídeos.

Informació relacionada

- Agència Catalana de Seguretat Alimentària
- Agència de Residus de Catalunya
- Agència Catalana del Consum
- Comissió Europea
- Organització de les Nacions Unides per a l'Alimentació i l'Agricultura (FAO)
- Butlletí Q&Amen

LLUITEM CONTRA EL MALBARATAMENT ALIMENTARI
Vídeos sobre el malbaratament alimentari

<http://agricultura.gencat.cat/ca/ambits/alimentacio/malbaratament-alimentari/>

MOLTES GRÀCIES!

 Generalitat de Catalunya
Departament de Territori
i Sostenibilitat

 Agència de
Residus de
Catalunya